

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

BILTEN

25 – 2008 Živa stoka

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

18. jun 2008. Vol. 3, Broj 25

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Konstitucija goveda II	8-9

PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

Telad najjeftinija u Bijelom Polju

Na stočnoj pijaci u Bijelom Polju u toku prethodne nedjelje ponuđeno je 31 tele a cijena im se kretala od 2,2 do 2,6€/kg žive mjere. Najviše teladi ponuđeno je u Podgorici, 48 grla sa cijenom od 2,8 do 3,3€/kg žive mjere. U ovim opštinama imamo i najniže i najviše ponuđene cijene po kg žive mjere za telad.

Cijena teladi u Baru je bila od 2,7 do 3€/kg žive mjere a u ponudi je bilo 7 grla. U Nikšiću je ponuđeno 14 grla sa cijenom od 3 do 3,3€/kg žive mjere.

U Beranama i Pljevljima je ponuđeno po 35 grla. Cijena im se u Beranama kretala od 2,5 do 3€/kg žive mjere a u Pljevljima od 2,4 do 2,7€/kg žive mjere.

Bar

Cijene žive stoke ove nedjelje uz mala variranja odgovaraju cijenama od prethodne nedjelje.

Ponuda sitne stoke je i dalje dobra posebno jagnjadi na području Ulcinjske opštine, dok je ponuda jaradi nešto bolja na području Barske opštine. Ponuda na pijacama i dalje je slaba pa se uglavnom trguje na farmama. Ako se trguje većim brojem grla i cijene su neš-

to niže, ako kupujemo po jeno grlo jagnjadi ili jaradi cijene odgovaraju maksimalnim.

Berane

Na stočnoj pijaci u Beranama ove sedmice bila je dobra ponuda svih vrsta i kategorija žive stoke. Tražnja je bila najbolja kod kategorija teladi i jagnjadi, a cjenovni trend je nepromijenjen osim

što je u blagom padu kod kategorija jagnjadi i jaradi. Ponuda ne zadovoljava tražnju kod kategorija junica i krava u čistoj rasi.

Nikšić

Cijene žive stoke u Nikšiću ostale su na prošlonedjeljnom nivou.

Što se tiče ponude na stočnoj pijaci, možemo reći da je nije bilo, pa smo prinuđeni da informacije o cijenama i ponudi uzimamo direktno sa farmi.

Pljevlja

Ponuda stoke na svim pijacama u Pljevljima bila je slična kao i prethodne sedmice. Najviše se trgovalo teladima, dok je ponuda jagnjadi i ove sedmice bila loša. Razlog loše ponude je i dalje

niska otkupna cijena. Zabilježena je veća potražnja za priplodnim kravama i visokosteonim junicama. Cijene su ostale na prošlonedjeljnom nivou.

Bijelo Polje

U toku ove sedmice na bjelopoljskim pijacama nije bilo promjena, osim kod jagnjadi i ovaca gdje je ponuda i dalje u blagom padu. Cijene su zadržale prošlonedjeljni trend.

Podgorica

Cijene se nijesu bitnije mijenjale u odnosu na prošlu nedjelju. Ovu nedjelju obilježila je dobra ponuda i kvalitet jagnjadi, kao i simentalske junadi preko 300 kg.

CRNA GORA MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 5. – 11. 6. 2008. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	2.70 (2.50-3.00)	2.60 (2.55-2.60)	~	2.70 (2.60-2.70)	3.00 (2.80-3.30)	2.75 (2.61-2.90)
2	Telad 80-160 kg kg	2.90 (2.70-3.00)	2.50 (2.50-2.70)	2.30 (2.20-2.50)	3.20 (3.00-3.30)	2.50 (2.40-2.50)	3.00 (2.80-3.30)	2.73 (2.60-2.88)
3	Junad do 300 kg kg	2.10 (2.00-2.35)	~	1.60 (1.50-1.70)	2.15 (2.00-2.30)	1.60 (1.50-1.90)	2.20 (2.10-2.20)	1.93 (1.82-2.09)
4	Junad preko 300 kg SIM kg	~	~	~	~	~	2.20 (2.10-2.30)	2.20 (2.10-2.30)
5	Junad preko 300 kg kg	1.75 (1.75-1.75)	1.50 (1.50-1.50)	1.40 (1.30-1.50)	1.90 (1.80-2.00)	~	~	1.64 (1.59-1.69)
6	Krave za klanje SIM kg	~	1.20 (1.00-1.20)	~	~	~	~	1.20 (1.00-1.20)
7	Krave za klanje kg	0.90 (0.80-1.00)	0.80 (0.80-1.00)	0.80 (0.80-0.90)	0.90 (0.80-1.10)	0.90 (0.80-1.00)	~	0.86 (0.80-1.00)
8	Prasad kg	~	3.50 (3.50-3.50)	3.10 (3.00-3.30)	3.50 (3.30-3.80)	~	3.30 (3.20-3.50)	3.35 (3.25-3.53)
9	Jagnjad kg	2.50 (2.50-2.70)	2.30 (2.20-2.30)	2.30 (2.10-2.40)	2.60 (2.50-2.80)	2.20 (2.10-2.40)	2.50 (2.40-2.60)	2.40 (2.30-2.53)
10	Jarad kg	3.00 (3.00-3.30)	2.30 (2.30-2.30)	2.40 (2.30-2.50)	~	~	2.80 (2.70-3.00)	2.63 (2.58-2.78)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
11	Priplodne ovce grlo	~	150.00 (150.00-180.00)	140.00 (120.00-160.00)	100.00 (80.00-120.00)	160.00 (160.00-170.00)	90.00 (80.00-110.00)	128.00 (118.00-148.00)
12	Priplodne koze grlo	~	120.00 (120.00-150.00)	150.00 (140.00-160.00)	130.00 (120.00-150.00)	~	80.00 (60.00-100.00)	120.00 (110.00-140.00)
13	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,200.00 (800.00-1,400.00)	1,200.00 (1,200.00-1,200.00)	~	1,200.00 (1,000.00-1,300.00)
14	Priplodne junice Smeđa grlo	~	~	~	~	1,000.00 (950.00-1,200.00)	~	1,000.00 (950.00-1,200.00)
15	Priplodne krave HF grlo	650.00 (650.00-650.00)	~	~	1,300.00 (1,000.00-1,500.00)	~	1,000.00 (1,000.00-1,000.00)	983.33 (883.33-1,050.00)
16	Priplodne krave Melez grlo	~	700.00 (500.00-1,000.00)	750.00 (700.00-1,200.00)	650.00 (500.00-800.00)	750.00 (700.00-800.00)	750.00 (650.00-900.00)	720.00 (610.00-940.00)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 9-15.6.2008. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina						Dominantna cena Srbija					
			Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Osipaonica	Vranje	Zajecar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo		Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	
Dviske		sve	140	---	---	120	140	135	130	---	---	---	---	---	130	---	150	---	---	110	---	---	---	140
Jagnjad		sve	170	---	---	150	170	170	200	190	160	180	200	190	---	---	200	200	190	160	---	200	200	
Jarići		sve	170	---	---	150	160	145	160	150	150	160	170	150	---	---	---	180	160	150	---	180	150	
Junad	do 300 kg	HF	---	---	---	120	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150	---	---	---	
Junad	do 300 kg	SM	160	---	---	150	140	---	130	150	160	---	155	140	---	---	---	---	---	180	---	---	160	
Junad	>480 kg	sve	150	---	---	130	160	---	---	150	---	---	160	135	---	---	150	---	160	160	---	150	150	
Koze		sve	90	---	---	80	90	100	80	---	80	---	80	80	---	---	---	80	80	70	---	90	80	
Krave za klanje		HF	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	85	---	---	95	---	---	---	
Krave za klanje		SM	90	---	---	90	95	---	80	80	95	---	90	80	---	---	100	---	80	115	---	---	80	
Krmače za klanje	>130 kg	sve	110	---	---	90	---	100	80	---	95	100	---	130	---	---	---	---	110	100	---	95	100	
Ovca		sve	110	---	---	100	100	125	100	---	100	100	100	90	---	---	95	100	90	90	---	90	100	
Ovnovi za priplod		sve	140	---	---	130	120	---	---	---	120	---	120	120	---	---	---	---	---	130	---	---	120	
Prasad do 15 kg		sve	180	---	---	160	---	180	180	210	150	160	180	190	---	---	190	200	200	180	---	200	180	
Prasad do 25 kg		sve	170	---	---	160	170	155	170	200	150	150	170	190	---	---	---	180	180	170	180	190	170	
Priplodne junice		sve	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120	---	---	---	
Priplodne krave		HF	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	110	---	---	---	
Priplodne krave (din/grlu)		SM	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	170	---	---	---	---	---	110	---	---	---	
Šilježad		sve	140	---	---	130	150	155	140	---	130	120	---	150	---	---	---	150	130	120	---	---	130	
Telad	80-160 kg	HF	230	---	---	190	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	200	190	---	185	---	---	190	
Telad	80-160 kg	SM	260	---	---	220	255	250	220	200	230	---	240	230	---	---	220	230	200	240	---	---	220	
Tovljenici	80-130 kg	sve	130	---	---	140	---	---	100	---	125	130	130	140	---	---	---	140	120	140	135	---	130	
Tovljenici	>130 kg	sve	120	---	---	110	---	---	90	---	105	110	115	130	---	---	---	120	100	110	125	---	110	

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 80 dinara)

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / Stočni sajam-livestock market

Prices for product group

Hrvatska

U razdoblju: od 9.6.2008 do: 15.6.2008 (24. tjedan)

Uspoređeno s razdobljem: od 26.5.2008 do: 1.6.2008 (22. tjedan)

Proizvod/product	cijena kn/kg		
		Cijena	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	Min	20.00	0.00
	Max	32.00	-1.00
	Prosjek	25.48	0.55
tele holstajn (80-160kg)-calf .	Min	17.00	0.00
	Max	26.00	-1.00
	Prosjek	21.64	-2.15
junica simental (za klanje)-heifer .	Min	9.00	0.00
	Max	14.00	0.50
	Prosjek	12.93	0.66
junica holstajn (za klanje)-heifer .	Min	7.00	-1.00
	Max	11.00	0.00
	Prosjek	10.08	0.11
bik simental (>450kg)-beef .	Min	10.00	-2.00
	Max	18.00	-4.00
	Prosjek	14.38	0.69
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	Min	12.00	1.00
	Max	13.00	1.00
	Prosjek	12.37	0.87
krava simental (za klanje)-cow .	Min	4.00	0.00
	Max	11.00	3.00
	Prosjek	6.75	0.15
odojak (25-35 kg)-piglets .	Min	13.00	0.00
	Max	30.00	0.00
	Prosjek	14.79	-1.73
svinja (80-120 kg)-pig .	Min	8.00	0.00
	Max	21.00	5.00
	Prosjek	10.80	0.54
krmača (za klanje)-sow .	Min	4.00	-1.00
	Max	8.00	0.00
	Prosjek	6.00	-0.20
janjad-lambs .	Min	18.00	0.00
	Max	40.00	0.00
	Prosjek	22.96	-1.50
jare-kid goat .	Min	18.00	-3.00
	Max	40.00	14.00
	Prosjek	25.64	0.68
ždrijebe-foal .	Min	12.00	0.00
	Max	13.00	0.00
	Prosjek	12.50	0.00
konj-hors .	Min	9.00	0.00
	Max	11.00	0.00
	Prosjek	10.00	0.00

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

Izvor: TISUP

COMMISSION EUROPÉENNE		CENE STOKE ZA KLANJE U EU																								Datum												
Direction générale de l'Agriculture		CENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE																								od : 06.06.08												
D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture		PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES																								do : 08.06.08												
		MARKET PRICES - MEMBER STATES																																				
(EURO/100kg P.C.I.W.)		BE	BG	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promena poslednji								
Junad U2	324.8	304.2	338.3	318.7	443.4	316.6	348.0	340.9	306.1	333.8	316.9	283.0	334.2	302.4	294.9	327.7	337.1	361.4	-1.96																			
Junad U3	300.3	305.4	344.0	316.7	438.8	314.0	334.0	341.3	381.0	327.4	320.4	288.1	329.4	302.6		329.3	338.3	336.5	-0.03																			
Junad R2	285.8	245.4	298.0	316.8	314.4	224.9	421.6	351.6	335.5	341.5	228.1	261.6	324.6	258.2		303.2	309.5	316.8	346.5	319.8	330.1	328.8	34.3															
Junad R3	363.5	341.9	295.0	327.8	309.2	416.1	204.6	310.0	337.0	381.2	225.7	246.7	318.6	358.3	304.2	311.1	278.1	321.2	228.6	233.7	268.1	348.0	319.7	330.8	316.5	0.03												
Junad Q2	253.8	236.9	277.0	316.3	289.3	202.5	369.2	244.3	281.0	322.2	278.0	282.0	203.9	252.2	286.5	263.5	358.3	304.4	292.2	281.6	308.4	217.3	267.0	275.1	288.8	306.0	308.7	281.8	1.77									
Junad Q3	240.7	236.3	277.8	300.9	290.5	83.1	371.9	274.8	276.0	321.7	271.4	282.0	210.1	265.3	277.0	270.9	358.3	287.6	292.5	267.0	292.7	224.4	277.9	259.8	296.4	311.4	312.2	288.1	-0.42									
Junad	296.1	237.6	291.9	311.9	305.2	201.8	405.4	303.1	318.1	335.5	370.8	282.0	206.8	253.5	333.4	263.7	358.3	303.3	313.4	267.8	320.6	221.0	250.0	289.3	295.7	310.8	322.1	321.9	0.32									
Bikovi R3	281.5		285.6							244.0	295.4				249.1					267.4	270.4			216.2	288.8	269.4			270.9	-0.57								
Bikovi	281.5		285.6							244.0	295.4				249.1					267.4	270.4			216.2	288.8	269.4			270.9	-0.57								
Goveda U2										349.0	306.3				352.5														345.0	0.32								
Goveda U3										349.0	305.7				352.6														347.9	0.67								
Goveda U4										358.0	307.7				309.2														344.4	1.87								
Goveda R3										320.0	302.9				318.9														316.4	0.99								
Goveda R4										324.0	302.8				302.8														293.8	339.1	336.3	1.60						
Goveda Q3										269.0	302.5				263.6														308.1	327.3	316.0	0.77						
Goveda Q4										283.0	323.4				271.0														308.1	330.2	325.3	1.48						
Goveda										316.6	288.4	244.5			317.2	329.1													308.2	336.4	329.4	1.16						
Krave R2	288.5									331.0	254.5				188.4	220.1													238.4	280.2	298.4	1.23						
Krave R3	280.6									196.4	334.0	294.2	259.5		310.8	188.5													222.7	196.9	182.3	227.3	291.5	304.8	291.9	-0.86		
Krave R4										250.8	318.0	292.0		201.5															206.6	220.1	259.8	304.7	282.2	4.41				
Krave Q2	260.6	173.8	222.8	236.6	270.6	161.2	89.7	161.2	262.0	278.7	224.1			161.9	188.2	286.3	216.4												165.0	187.2	174.0	209.0	230.5	265.4	269.7	244.0	2.88	
Krave Q3	313.9	168.6	213.4	256.7	262.0	60.8	85.4	190.0	267.0	285.3	235.0			160.3	190.8	278.4	225.5													192.5	180.4	207.8	216.5	273.3	284.8	261.7	2.55	
Krave Q4	247.4									170.0	278.0	286.4		170.5	164.1															193.0	203.8	205.3	196.2	252.7	284.9	263.3	4.65	
Krave P2	216.0	168.9	181.7	183.4	221.6	145.7	167.3	162.4	236.0	244.4	204.1			167.0	167.6	192.8	277.0	182.3												179.1	185.6	188.2	171.3	178.3	222.5	216.9	210.0	132
Krave P3	209.6	163.6	174.5	220.4	238.7	140.5	123.8	170.4	261.0	278.8	185.7			167.0	168.9	203.3	266.6	180.4												194.4	111.4	175.6	178.4	246.1	243.7	235.4	-1.41	
Krave	253.4	168.3	216.1	222.5	271.2	146.5	177.8	166.4	264.9	278.8	209.6	167.0	171.8	195.6	283.5	268.1														190.2	175.9	201.2	165.5	252.0	272.2	252.8	157	
Junice U2	333.5									329.9	401.0	339.0	443.0		211.4															320.9	256.8	332.9	260.3	343.0	379.2	-1.28		
Junice U3	314.0									337.0	366.0	341.0	422.2																	274.6	276.7	293.0	348.2	369.0	348.2	-2.69		
Junice R2	269.5									280.6	343.0	335.6	383.1		211.4															328.5	217.8	261.3	231.0	302.7	345.6	329.9	0.73	
Junice R3	315.0									410.4	309.2	344.0	337.1	403.4		169.7	238.4	334.5												221.7	273.4	246.7	307.3	339.0	331.4	-0.60		
Junice R4	245.5	307.7	300.6							259.7	322.0	336.5																			275.4			305.2	338.1	327.1	0.97	
Junice Q2	214.7	230.8	247.2	263.2	216.8	403.3	279.0	267.0	322.8	236.5				167.3	216.1	290.0	231.8													210.1	214.3	224.4	262.1	290.9	316.7	-0.07		
Junice Q3	212.2	230.3	286.1	281.2	209.7	385.4	283.5	320.0	326.6	257.5				244.0	167.3	234.7	277.1	232.3												216.1	251.0	228.7	251.0	306.4	326.9	3.64		
Junice Q4	224.9	277.1	263.6	192.3						288.5	265.0	325.9			244.0	178.6	223.7	243.3													210.3	216.5	230.9	309.5	328.8	307.9	2.29	
Junice	256.9	210.2	239.8	300.0	256.4	211.1	397.2	311.7	358.3	332.9	407.6	410.6	244.0	187.0	229.8	327.8	324.0	293.5	255.3	264.9	240.6	327.4	217.9	291.7	231.4	246.5	304.4	334.5	330.0	304.5	330.0	0.25						
Poušnje	267.8	211.1	251.1	274.1	289.9	161.2	367.8	286.5	303.9	320.3	349.9	205.2	163.4	227.8	310.4	227.2	166.7	269.3	280.3	247.7	282.8	198.7	259.6	233.7	247.9	290.2	322.6					299.6	0.79					
Promena poslednje nedelje	0.6	1.7	2.5	0.0	2.5	1.4	2.0	0.2	-2.7	3.1	-2.6			-2.0	9.8	-1.9														-0.2	4.7	1.3	3.0	2.0	-3.9	3.0	0.79	

Izvor: EU Komisija

KONSTITUCIJA GOVEDA II

Konstitucija i zdravlje

Zdravlje životinja je preduslov za redovno uzimanje, dobro varenje i iskorišćavanje hrane u cilju ostvarivanja očekivane proizvodnje, redovnog razmnožavanja, dobre plodnosti, rođenja zdravih potomaka, dužeg korišćenja i drugo.

Konstitucija i zdravstveno stanje su međusobno povezani. Životinje grube i snažne konstitucije najčešće su dobrog zdravlja i otpornosti, lako se aklimatizuju i pri normalnim okolnostima rjeđe oboljevaju od onih fine i limfatične konstitucije.

Zdravstveno stanje životinja može se dosta pouzdano procijeniti na osnovu kondicije i ponašanja, načina uzimanja hrane i preživljanja, tjelesne temperature, ispoljavanja polnog žara i izmeta.

Životinje dobrog zdravlja imaju karakterističan izgled, ponašanje pri hranjenju odmaranju i radu. Redovno jedu, piju vodu i preživaju. Pri odmaranju goveda zauzimaju karakterističan položaj to jest obično leže i preživaju. Zdrave životinje redovno izlučuju mokraću i izmet određene konzistencije, boje i oblika. Tjelesna temperatura je karakteristična za pojedine vrste ukoliko su zdrave. Temperatura se mjeri pomoću termometra koji se stavlja u rektum (zadnje crijevo). Mlade životinje, plotkinje u estrusu, grla posle napornog rada imaju nešto višu temperaturu od normalne.

Zdrave plotkinje redovno ispoljavaju polni žar praćen ovulacijom, ostaju bremenite posle osjemenjivanja ili parenja, rađaju jedno, rjeđe dvoje teladi. Mužjaci

(bikovi) imaju dobar libido i proizvode dovoljnu količinu sperme.

Konstitucija i temperament

Temperament je osjetljivost nervnog sistema životinje i način na koji reaguje na spoljašnje i unutrašnje nadražaje. Temperament goveda zavisi od rase, genetskih činilaca, pola, starosti, ishrane, njege i načina iskorišćavanja. Temperament je pod uticajem rada endokrinih žlijezda odnosno hormona. Muška grla su obično temperamentnija od ženskih grla iste rase. Kastrirana muška grla su mirnija. Životinje normalno hranjene i njegovane imaju normalno izražen temperament karakterističan za rasu i pol. Postoje dvije vrste temperamenta: živahan i miran. Postoje dvije varijante živahnog temperamenta: vatren i nervozan. Životinje živahnog temperamenta su lako pokretne, otporne, izdržljive i reaguju na jače nadražaje. Nervozne životinje reaguju na slabe nadražaje, veoma su osjetljive i lako se uzbuđuju. Flegmatična grla su mirna, ravnodušna, slabo reaguju ili ne reaguju na slabe nadražaje. Imaju ga životinje limfatične konstitucije.

Ćud

Ćud izražava duševni život grla. Goveda mogu biti dobroćudna ili zloćudna, poslušna ili neposlušna, privržena ili nepovjerljiva.

Poželjne su dobroćudne i poslušne životinje koje treba odabrati i gajiti za priplod. Predispozicija za ćud se nasljeđuje ali se na nju može uticati pravilnim ili nepravilnim postupkom sa životinjama.

Loš postupak sa životinjama može izazvati zloćudnost koja se može iskazati kao tvrdoglavost i osvetoljubivost.

Konstitucija i ranostasnost

S obzirom na vrijeme polnog sazrijevanja i tjelesnu razvijenost, goveda

mogu biti ranostasna, srednjestasna i kasnostasna. Životinje digestivnog tipa konstitucije ranije sazrijevaju od respiratornog tipa. Postoje razlike između rasa s obzirom na polno sazrijevanje. Tovne rase rano sazrijevaju, a primitivne kao što je buša kasno.